

Uddannelsesudvalget (2. samling)

L 105 - Bilag 15

Offentligt

Vestjylland, den 18. marts 2005.

Uddannelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 Kbh.K

Struer Friskole, Holstebro Friskole, Bøvling Friskole, Fjaltring Friskole og Bonnet Friskole anmoder uddannelsesudvalget om foretræde mellem 1. og 2. behandling af L 105, Forslag til lov om ændring af lov om friskoler...

Skolerne har valgt at lade sig repræsentere af skolelederne:

Svend Arup, Struer Friskole, der er oprettet i 1983 - 80 elever og 8 lærere.

Asger Brodersen, Holstebro Friskole, der er oprettet i 1981 - 100 elever og 10 lærere.

Hanne Ørskov Andersen, Bøvling Friskole, oprettet i 1877 - 124 elever og 10 lærere.

Birthe Dueholm, Fjaltring Friskole, oprettet i 1884 - 34 elever og 3 lærere.

Lisbet Krarup, Bonnet Friskole, oprettet i 1903 - 47 elever og 4 lærere.

Vores henvendelse udspringer af, at undervisningsministeren under 1. behandlingen af L 105 fremførte, at Friskoleforeningen ikke har kunnet komme med en eneste friskole, "...som har en fremragende praksis, fin tradition, glade forældre, dygtige børn..... som bliver generet af lovforslaget.

Vi mener, at de friskoler, vi repræsenterer er sådanne friskoler - og at vi absolut bliver "generet" af lovforslaget.

Vi ønsker specielt at tale om problemer med:

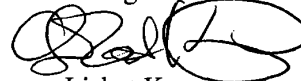
Tilsynsbestemmelserne.

Undervisningsplaner, trinmål, slutmål, tests og evaluering af disse.

Sprogkrav til bestyrelsesmedlemmer.

- på de 5 skolars vegne

Venlig hilsen

Lisbet Krarup
Bonnet Friskole
Bøgelundvej 52
7620 Lemvig
Tlf.: 97 88 91 92

Vedlagt brev fra :

Struer Friskole. - bilag 1

Holstebro Friskole - bilag 2

Bøvling Friskole. - bilag 3

Bonnet Friskole. - bilag 4

Til uddannelsesudvalget

STRUER FRISKOLE
DRØWTEN 8
DK - 7600 STRUER
TELEFONNR.: +45 97 85 28 14

Struer, den 18. marts 2005

Lovforslaget L 105 indvirkning på Struer Friskoles dagligdag.

Med dette lovforslag sker der en voldsom forskydning af forældrenes deltagelse i friskolens liv. Fra at være en ligeværdig deltager i friskolen, bliver det nu staten, som skal kontrollere vores dagligdag. Forældrene bliver sat udenfor, idet lovforslaget lægger op til, at friskolen skal lave trin- og slutmål, som der skal evalueres på, en evaluering som skal lægges ud på internettet, så alle kan se, hvordan det går med læsningen i 3. klasse.

For at man kan lave en evaluering, kræver det, at man har lavet en målsætning, som der kan evalueres på.

Det betyder, at der i stedet for den samtale, som vi førhen har haft med forældrene, specielt i forbindelse med vores årlige hjemmebesøg (vel og mærke hos alle børn), nu bliver tale om, at vores arbejdsindsat skal bruges til at lave trinmål og evalueringer, som derefter teknisk skal bearbejdes, så de kan lægges ud på internettet.

Der er tale om et helt ændret syn på forældrenes betydning på en friskole.

Hvordan skal vi som friskole kunne undervise i overensstemmelse med vores holdning, når der bliver lagt så meget fokus på Folkeskolens trinmål? Svaret har været, at vi selv må lave vores egne trinmål – en noget urealistisk fordring for en lille friskole.

Samtidigt med at friskolerne har fået lov til selv at lave trinmål, forventes det også, at børnene kan flytte til en anden friskole eller folkeskole og have lært det samme, idet der skal være parallelitet mellem de forskellige skoler og skoleformer. Hvor er friheden til forskellighed så henne?

Med venlig hilsen

Svend Arup
Skoleleder

Holstebro Friskole**Lægårdvej 102****7500 Holstebro****Tlf.: 97 40 42 11****Fax: 97 41 24 45****e-mail: Holstebro.Friskole@skolekom.dk****website: www.holstebrofriskole.dk****HOLSTEBRO
FRISKOLE**

Holstebro d. 18/3 2005

Til Undervisningsudvalget

Tak fordi I vil høre på os, for vi befinder os normalt bedst i et godt samarbejde med statens repræsentanter.

Under førstebehandlingen efterlyste Undervisningsministeren velfungerende grundtvig / koldske friskoler, der blev generet af L105.

Vi er en typisk byfriskole. Vores rekruteringsgrundlag til skolen er studerende, lønmodtagere i det private og offentlige samt selvstændige erhvervsdrivende. Vi har et udmærket samarbejde med de omliggende skoler, og vi er et naturligt alternativ til disse. Vi har et tæt samarbejde med byens kulturelle institutioner og foreninger.

Vores overordnede holdning er, at forældre har det overordnede ansvar for børnenes opdragelse og undervisning, og skolen er således deres forlængede arm. Skolen er derfor et fællesskab mellem skole, hjem og barn.

Grundlæggende tilslutter vi os friskoleforeningens høringsvar og resolutionsforslag fra Dansk Friskoleforenings landsmøde i Balle. Vi vil dog gerne her fremdrage nogle af de punkter, hvor det nye lovforslag rammer direkte ind i vores hverdag.

Under den nugældende lov kræves, at vi står mål med folkeskolen i dansk, engelsk og matematik. Derudover har vi i samarbejde med forældrene vægtet fagene forskelligt på skole. Vi har f.eks. vægtet det kreative musiske, ture, svømning, fortælling og danmarkshistorien højt. Til gengæld fravælger man så andet, så det giver færre timer til f.eks. madlavning, engelsk i 3. kl.

Indtil nu har vi haft friheden til at foretage disse valg og frit bestemme, hvordan vi ville nå frem til slutmålene. Denne frihed tager man nu fra forældrene ved at kræve trinmål og tests. Dette vil, som vi ser det tvinge os til en ensretning mod folkeskolens trinmål i alle fag, da børnene ellers ikke kan leve op til de samme tests som folkeskolens elever på hver enkelt årgang. Med de foreslåede tilsynsbestemmelser skal børnene testes med folkeskolens test på bestemte klassetrin. Dette ser vi som en stor begrænsning i vores frihed til at lave vores egen progression i undervisningen. Det er derfor vi synes, at lovforslaget fratager os den fleksibilitet og omstillingsparathed, vi har udøvet i årtier.

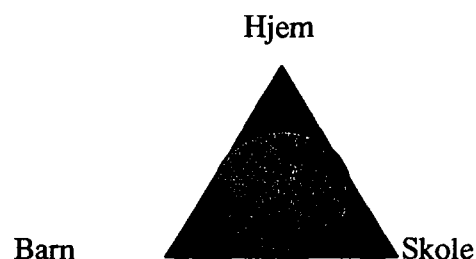
De løbende evalueringer af vores daglige arbejde gør at omstillingsparathed og hurtig tilpasning netop har været kendetegnende for vores skole. Vi kan lynhurtigt ændre ting, der ikke fungerer optimalt. Vi ser os selv som værende i stand til at leve op til netop den fleksibilitet og omstillingsparathed, som adskillige moderne erhvervsvirksomheder ønsker og efterspørger. Vi ser dette lovforslag hindre os i dette, da det kræver, at vi skal så hele tiden skal ændre undervisningsplaner og trinnål, dermed bliver vores skole mere stiv i strukturen. Det er først og fremmest trinmålene, vi ikke kan acceptere. Slutmålene kan vi tilslutte os, som vi altid har skullet og kunnet. Vi forstår ikke, hvad det er, vi kan gøre anderledes, når vi samtidig skal stå mål med folkeskolens trin- / delmål. Kan vi eksempelvis fravælge læseundervisning i 1. kl. og kun vælge at stimulere den sproglige opmærksomhed og skriftlighed, vis vi mener, vore børn først er klar til at læse i 2. eller 3. kl. Hvordan skal de således klare læsetesten i 2. kl. ?

Vi på Holstebro Friskole vægter det kreative arbejde med fagene meget højt. Ressourcemæssigt ser vi, at lovforslaget vil kræve et alt for stort tidsforbrug til papirarbejde, som var meget bedre brugt til at bibringe børnene nyttige faglig kundskaber og kompetencer. At hver enkelt friskole, stor som lille skal udarbejde egne trin- og slutmål, undervisningsplaner, tests og evaluering af disse ser vi som værende illusorisk.

I øvrigt forstår vi ikke §1 stk.1, hvor der står: "At vi indenfor rammerne af denne lov og lovgivningen i øvrigt kan give undervisning, der stemmer med skolernes egen overbevisning og tilrettelægge undervisningen i overensstemmelse med denne overbevisning". For os at se, vil alle disse trinmål låse os fast, hvis de kræver, at vi til en hver tid kan stå mål med folkeskolens mål. Hvor er så friheden til at undervise efter vores overbevisning og egen tilrettelæggelse af undervisningen.

Sådan ser vi den -

nuværende lov:

det nye lovforslag:

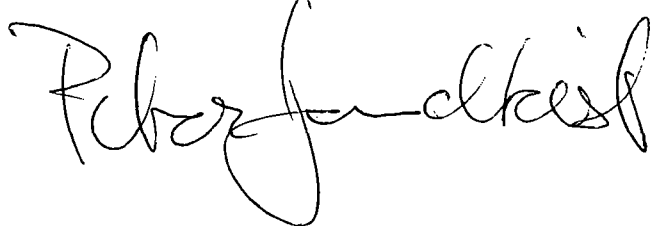
Vi ser loven som en devaluering af det gode samarbejde, der altid har været på vores friskole mellem forældre og skole om det enkelte barn og skolen som helhed. I illustrationen ovenfor skal cirklen ses som et udtryk for det udbytte, barnet får ud af dette ligeværdige samarbejde. Vi ser lovforslaget som om, staten lægger op til en overordnet styring i forhold til det at drive en fri skole. Det, at vi skal lægge alt ind på hjemmesiden for forældrenes skyld, er en dårligere dialog, end den

vi normalt fører med forældrene på vores skole. Vi er på Holstebro Friskole vant til, at vi i samtalen har en tæt kontakt og et nært samarbejde med hjemmene.

Vi beklager meget, at hverken den tidligere eller den nuværende minister har villet høre på vores forening efter afgivelse af høringsvar og resolutionen fra landsmødet i Balle.

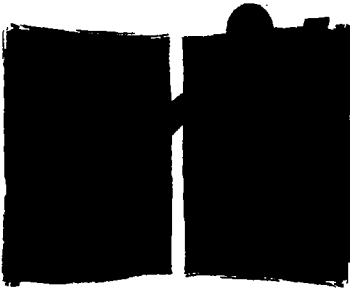
På Holstebro Friskole
vegne

Formand
Peter Sandkvist

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Sandkvist', written in a cursive style.

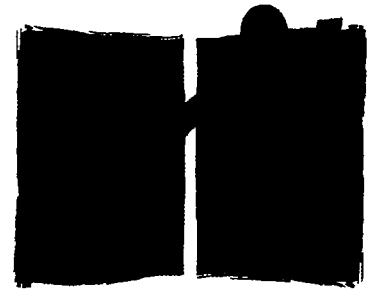
Skoleleder
Asger Brodersen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Asger Brodersen', written in a cursive style.

**BØVLING FRISKOLE
HØVSØREVEJ 13
7650 BØVLINGBJERG
TLF. 97885253**

MAIL: friskolen@boevling-friskole.dk
HJEMMESIDE: www.boevling-friskole.dk

Bøvlingbjerg den 17.3.05

Uddannelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Bøvling Friskole er en god, gammel grundtvigsk friskole fra 1877 med mange traditioner og en stor skolekreds. Skolen ligger i en lille by med omkring 700 beboere. Vi har dog et arealmæssigt stort skoledistrikt. Der er også en folkeskole i byen, og vi har en god og fair konkurrence om børnene. Jeg mener, det er en stor fordel for byen, at vi er to skoler i byen. Vi er nødt til hele tiden at bevise, at vi er en god skole, hvorfor skulle man ellers betale for noget, -man kan få gratis på den anden side af gaden. Vores engagement og naturlige deltagelse i byens kulturelle liv er en nødvendighed, for ellers opdager tilflytterne måske slet ikke, der ligger en skole omme bagved.

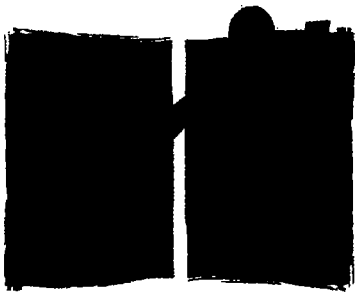
Skolen er en kombineret Fri og Idrætsefterskole med 124 friskoleelever og 66 efterskoleelever. Vi har fælles bestyrelse og økonomi, men vi er to ledere, en for hver afdeling.

Undervisningen på friskolen er klasseopdelt, men med samlæsning i nogle fag. Vi synes, det er vigtigt, at vore børn ved, hvilket samfund de vokser op i og kender både deres egen og landets historie og kulturbaggrund. Derfor har vi valgt, at børnene får fortalt både danmarkshistorie og kristendom fra 1. til og med 7.kl., og børnene lærer helt naturligt en meget stor del af den danske sangskat.

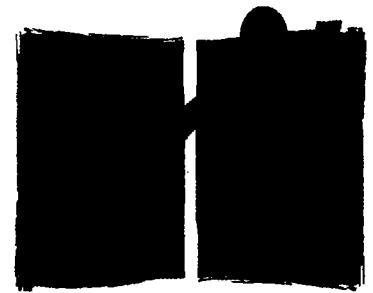
Geografi har vi fra 3. kl. - 7.kl, Natur og teknik fra 1. til 5. kl., og i 6. og 7.kl. undervises i biologi. I 8.kl. har de orientering, der dækker biologi, geografi, samfundsorientering og historie. I alle disse fag er fortælling også en naturlig del af undervisningen. Det giver også de læsesvage elever fuldt udbytte af undervisningen.

Vi synes, det er vigtigt, de først er rimeligt gode til at formulere sig skriftligt og mundtligt i dansk, før de skal have endnu et sprogfag. Det er grunden til at vi har valgt først at begynde med engelskundervisningen i 4. kl. De får så en mere koncentreret engelskundervisning de øvrige år.

Til gengæld oplever vi ofte at 7.kl.'s elever er nået dertil i udviklingen, hvor alt nyt kan være negativt. Det var en af grundene til, at vi for en del år siden begyndte at undervise i tysk og fysik i 6. kl. Det har været en kæmpe succes, da eleverne i 6. kl. synes, nye fag er spændende, og fysikken er en naturlig fortsættelse af faget natur og teknik. Det ekstra år med tysk, giver lidt ekstra tid til at lære sproget gennem lege, sange og forskellige andre mundtlige aktiviteter, hvor skriftligheden gemmes lidt.

**BØVLING FRISKOLE
HØVSØREVEJ 13
7650 BØVLINGBJERG
TLF. 97885253**

MAIL: friskolen@boevling-friskole.dk
HJEMMESIDE: www.boevling-friskole.dk

Vi har selvfølgelig også mange kreative fag. Vore børn har billedkunst, musik og håndarbejde helt fra 0. kl. til 4./5. kl., hvor sløjd og forskellige praktiske fag tager over.

Vi følger med andre ord ikke folkeskolens plan, og vi vil meget gerne have friheden til netop at vælge fagene og emnerne til vore børn, når vi synes, det passer bedst. Derfor vil vi føle os meget bundet, hvis vi skal bruge folkeskolens test på de af uvm.ministerens fastsatte tidspunkter. Skal vi bruge test, skal det være når, det passer med de læste fag og emner, og hvis man som lærer har brug for at se, om eleverne har lært det, vi har arbejdet med.

Jeg har gennem mange år erfaret, at positive forventninger til barnet ofte kan gøre meget mere. Det, at vi viser, at vi tror på barnets kunnen, og fokuserer på dets ressourcer frem for mangler, gør en himmelvid forskel. Kan man give dem troen på, at de godt kan, så skal de nok få tingene lært. Derfor har vi heller ingen problemer med, at børnene skal stå mål med folkeskolens slutmål, for så bestemmer vi selv vejen dertil, og da vore elever rejser videre ud på mange forskellige skoler, især efterskoler, får vi tilbagemelding mange steder fra. Børnene får gode skudsmål både hvad angår det faglige og det sociale, og vi er så heldige, at janteloven bruges ikke hos os, vi glæder os med hinanden over det, andre kan og gør.

Vi er i den heldige situation, at vi har en tilsynsførende, der må være kompetent til jobbet, om nogen er det. Han er uddannet murer, lærer og præst. Han har bl.a. været skoleleder på en Friskole og højskoleforstander. Men nu siger han, at hvis han skal kende alle disse trinmål for folkeskolen, og se om vore børn står mål med det, så må han sige fra, for hvem føre tilsyn med det? Kan en folkeskolelærer? Og uanset hvem der skal bedømme det, så vil det altid afhænge af øjet, der ser det.

Vores tilsynsførende har de fleste af vore 7. klasses elever til konfirmandundervisning, og lærer dem derved godt at kende. Han roser dem meget, de er dygtige, ved meget og kan fundere over livets mening og gå ind i en god dialog. De opleves som omsorgsfulde, ansvarlige og kreative unge mennesker. Det siger vist mere, end adskillige tests kan vise.

**Glem alt om trinmål, og giv os ansvaret for at vore børn når slutmålet.
Vis også vore tilsynsførende tillid, og sæt evt. skærpet tilsyn på skolen, hvis I er i tvivl om, vi gør det godt nok.**

Med venlig hilsen
Hanne Ørskov Andersen
Skoleleder
Bøvling Friskole

Bilag 3

Bonnet Friskole, den 18.marts 2005.

Til uddannelsesudvalget

Under 1. behandling af L 105 gav undervisningsministeren udtryk for, at der ikke fandtes en eneste velfungerende friskole, der ville blive "generet" af lovforslaget. Dette udsagn har foranlediget denne henvendelse.

Allerførst vil vi gerne understrege, at vi anser os som en del af samfundet og ser på ingen måde på statsmagten med forudbestemt fjendtlighed. Vi befinder os bedst i et godt samarbejde med statens repræsentanter. - Måske adskiller vi os på det område fra de gamle grundtvigianere, de gamle fronter er borte.

Vi mener også at samtalen skal være et fundament i demokratiet. Derfor vælger vi at opsøge uddannelsesudvalget frem for at stå på Slotspladsen og råbe til Folketinget!

Bonnet Friskole er en 102 år gammel Grundtvig-Koldsk Friskole. Bonnet er en lille by med ca. 100 husstande beliggende i Lemvig Kommune. Vi er 47 elever og 4 lærere.

Friskolen er en vigtig brik i byen – ikke bare som friskole, men også som samlingssted for byens befolkning – friskolen fungerer således som Bonnets forsamlingshus. Vi har et tæt samarbejde med de lokale foreninger.

Bonnet Friskole har et udmærket forhold til vore omkringliggende folkeskoler. Vore elever fortsætter uden problemer i 8. eller 9. klasse på efterskole eller i folkeskolen.

Forældrene ved vores skoler repræsenterer erhvervsmæssigt ufaglærte, faglærte og mellemlange uddannelser - men kun en enkelt akademiker. De er selvstændigt erhvervsdrivende, offentligt- eller privat ansatte samt flere arbejdsløse og kontanthjælpsmodtagere. - Vores friskole repræsenterer altså på ingen måde højindkomstgrupper.

Bonnet friskole bygger grundlæggende på den opfattelse, at det er forældrene, der har ansvaret for deres børns opdragelse og undervisning. Det er den overbevisning, vores friskole er startet på, og det er fortsat det, der er medbestemmende for skolens linie og indhold. Bonnet Friskole er således en levende organisme, der formes af de til enhver tid værende forældre, børn og lærere – samt de økonomiske forhold.

Det er vores overbevisning, at børnene skal have lov til at være børn og ikke behandles som små voksne. I takt med deres udvikling skal de have øget ansvar.

Bonnet Friskole ønsker at hjælpe med til at bevare børnenes mod på livet, så de kan træde ud i voksenlivet som oplyste, lydhøre og engagerede mennesker.

Børnene på Bonnet Friskole skal have – og får – en god gedigen faglig undervisning. Munterhed og fordybelse går hånd i hånd - og mobning er noget, vi gør ved gulvene!

Hvordan kan nu L 105 genere os?

Overordnet kan vi tilslutte os Dansk Friskoleforenings hørings svar til L 154, og vi beklager, at hverken den tidligere eller den nuværende undervisningsminister har fundet anledning til at efterkomme Friskoleforeningens anmodninger om før fremsættelsen at drøfte lovforslaget med Dansk Friskoleforening, hvad enten det nu hed L 154 eller L 105.

Den nugældende lov kræver, at vores undervisning i dansk, matematik og engelsk står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Derudover har forældrene i høj grad kunnet afgøre, hvilke fag de ønskede at vægte.

Dette har betydet, at nogle fag, f.eks. hjemkundskab har været nedprioriteret til fordel for bl.a. historie helt fra skolestart.

Forældrene har også været med til at bestemme, hvilken progression vi går frem efter i de enkelte fag. F.eks. har vi kunnet beslutte, at engelsk først skulle begynde i 4. klasse med et øget timetal i de efterfølgende klasser. Og der har slet ikke været problemer med at nå slutmålet.

Ligeledes har det altid været vores opfattelse, at børn udvikles i forskellige tempi, og derfor har undervisningen været tilrettelagt efter hver enkelt barns evner og modenhed – progressionen har ikke ligget fast på bestemte klassetrin.

Med indførelse af trinmål og tests fratages skolerne og dermed forældrene disse muligheder. Det vil tvinge os til parallelitet med folkeskolen i alle fag og på bestemte klassetrin, for børnene skal jo kunne klare ministeriets forskellige tests på ganske bestemte tidspunkter.

Vi kan således ikke selv afgøre, på hvilket klassetrin, stoffet skal læres. Det kunne jo godt være, at vi underviste i noget i geografi på 4. klassetrin, men at ministeriet, fordi det hører 6. klassetrin til i folkeskolen, ville prøve vore elever i netop dét to år senere - efter 6. klassetrin. – Dette ville ikke være rimeligt overfor børnene.

Vi forstår således ikke, hvorfor det er nødvendigt med denne parallelitet til folkeskolen i **alle** dennes fag og såvel på dens **slutmål** som **trinmål**.

Derfor ville det være anderledes acceptabelt, hvis vi skulle leve op til folkeskolens **slutmål** i en begrænset fagkreds som evt. dansk, matematik og engelsk efter 7. klasse og evt. yderligere fag som naturfag i overbygningen.

At hver enkelt friskole, stor som lille, på alle fag skal udarbejde egne undervisningsplaner, trin- og slutmål, tests og evaluering af disse er illusorisk. Det er ikke bare lidt mere besværligt, det er et yderst stort og tidskrævende arbejde, hvilket man jo tydeligt forstår, når man véd, at 80 ministerielle embedsmænd arbejdede i to år på udarbejdelsen af "Fælles Mål".

L 105 vil blive et dyrt bekendtskab for friskolerne, når der skal afsættes timer til det arbejde - og **timerne kan kun tages fra børnenes undervisning.**

Omstillingsparathed er kendetegnende for vores skole. Vi kan lynhurtigt ændre noget, der ikke fungerer optimalt i konkrete tilfælde. Det vil det nye lovforslag imidlertid forhindre, da det samtidig vil kræve, at vi ændrer undervisningsplan, trinmål, og evaluering hver gang.

Vi finder desuden, at det er helt irrelevant, at lægge undervisningsplaner, delmål, slutmål, evalueringsresultat og opfølgingsplaner ud på vore hjemmesider. Man kan undre sig over, hvis vores hjemmeside efterhånden er, skolens eller statens?

Men "lærer børnene i friskoler nu, hvad de skal?", spørges der, "hvilken garanti har staten for det?"

Jo, det gør de, og de klarer sig, målt på karakterer, mindst lige så godt som folkeskolens elever (PISA-undersøgelsen tyder på bedre), når de forlader friskolerne og fortsætter i efterskoler, folkeskoler, eller på ungdomsuddannelser. Desuden viser det sig gang på gang, at de er meget aktive på deres nye skoler.

De klarer sig godt, og staten kan være tryk, fordi friskolerne har verdens skrappeste tilsyn – forældretilsynet. Alle forældre er meget optagede af, at deres børn får en god skolegang, hvor fagligheden er i orden.

Vi mener i det hele taget, de nye tilsynsbestemmelserne i L 105 er helt overflødig overdimensionerede, og - hvad angår det valgte tilsyn - uoverkommelige for lægmand. I fremtiden er vi tvungne til at finde vore tilsynsførende blandt skolefolk, der er fortrolige med folkeskolens "Fælles Mål" - hvordan skal de ellers vurdere, om vore elever lever op til trinmålene?

Også på dette område vil L 105 påføre friskolerne udgifter, når man som loven kræver, skal aflønne den tilsynsførende.

Lovforslaget kræver, at bestyrelsesmedlemmer skal mestre dansk i skrift og tale. I vores bestyrelse har der undertiden været glimrende bestyrelsesmedlemmer, der ikke mestrer dansk som foreskrevet. De er simpelt hen ordblinde. De fratages nu muligheden for, at være bestyrelsesmedlemmer, og set i lyset af, at folketinget sidste år gav bestyrelserne en uhørt magt, er det ganske udemokratisk.

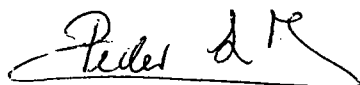
Meningen, får vi at vide, er ikke, at L 105 skal ramme friskoler som vores – vi kan bare gøre som vi plejer. Men loven gælder vel for alle og således også for os. Det er muligt, der er en anden dagsorden, men uanset, hvor velbegrundet denne måtte være, er folketinget i færd med at ødelægge den skoleform, man hidtil har fremhævet som et udtryk for frihedssyn i Danmark.

Man kan være så bange for fremtiden, at man ødelægger det, man har bygget på i fortiden og anser for værdifuldt i nutiden!

Til slut vil vi henvise til slutningen af Friskoleforeningens hørings svar og med den opfordre til et grundigt undersøgelsesarbejde, så vi kan få en lov, der er holdbar i en længere årrække. Siden 1992 har vi fået over 30 lovændringer – store som små, men alle har de indskrænket friskolernes råderum og dermed frihed. Det synes vi ikke er

rimeligt.

Venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peder Jørgensen', written in a cursive style.

Peder Jørgensen
formand

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lisbet Krarup', written in a cursive style.

Lisbet Krarup
skoleleder